

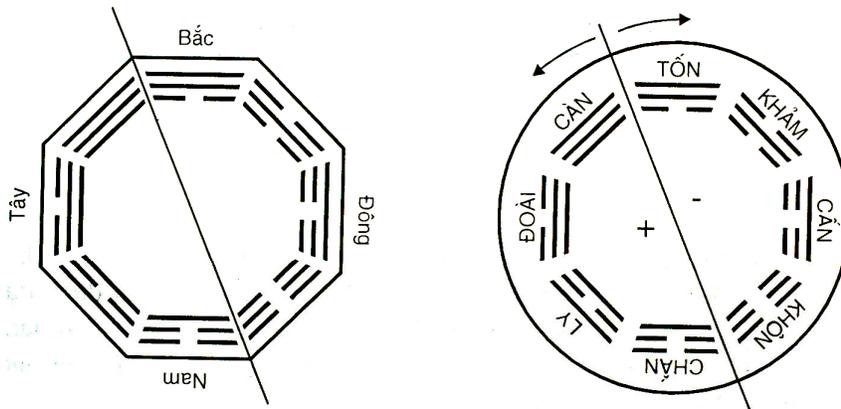
C. Tiên thiên bát quái đồ (phương vị 8 quẻ của Phục Hi)

Truyền thuyết kể rằng: Đồ hình Tiên thiên bát quái do vua Phục Hi lập ra, Ngài lấy hai nửa dương của trời và âm của đất mà làm thành, nó là cái thể của âm dương. Đó cũng chính là định nghĩa xưa và duy nhất về Tiên thiên bát quái đồ.

Trong sách "Thần bí đích bát quái", các tác giả chỉ nói sơ lược về phương vị bát quái của Phục Hi rằng: Phương vị bát quái của Phục Hi ở trên phương diện chữ số chú ý đến tính đối xứng và tính ổn định... Sau đó tác giả chứng minh nhận định của mình bằng hình thức sắp xếp các con số mà không bàn gì về bản chất của nó.

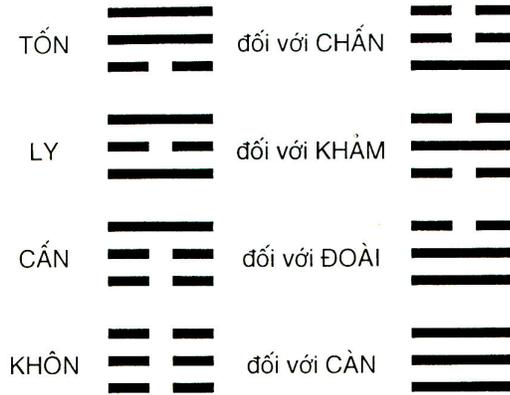
Nay để thấy hết giá trị của Tiên thiên bát quái, tôi xin trình bày các quy luật âm dương chứa đựng trong nội dung của nó như sau:

1. Ngoài những giá trị của từng cung quái theo tên riêng của cung đó giống như ở bát quái hoành đồ ra, qua sự xếp sắp các cung quái trong đồ hình, chúng ta còn thấy được rất rõ hai hệ quy chiếu của hai nửa âm dương trong vũ trụ. Dương ở trời, ở nửa dương đi ngược, đó là hệ quy chiếu nhật tâm. Âm ở đất, ở nửa âm đi thuận, đó là hệ quy chiếu địa tâm. Ở hệ quy chiếu địa tâm, mặt trời đi quanh quả đất theo chiều thuận. Ở hệ quy chiếu nhật tâm, quả đất đi quanh mặt trời theo chiều nghịch (Hình 2-7).

Hình 2-7

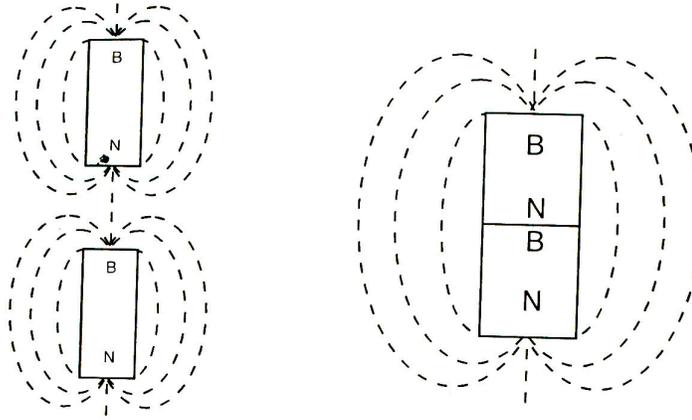
2. Qua việc sắp xếp các cung quái theo hai hệ quy chiếu này, chúng ta còn thấy được quy luật kết cấu bền vững của vũ trụ. Thông qua tỷ lệ âm dương trong các cặp cung quái có vị trí đối nhau qua tâm đồ hình, trong từng cặp, trong tất cả cặp chúng ta thấy sự đối đãi âm dương của chúng giống nhau, như (Hình 2-8):

Hình 2-8

Sự đối đãi trái dấu âm dương kể trên giống như kết hợp hai vật thể có từ tính. Khi đầu cực nam của một khối từ được đặt ở phía đầu cực bắc của một khối từ khác, chúng hút nhau, làm thành một khối từ mới, có lực từ mạnh hơn, chúng bám vào nhau rất chắc chắn (Hình 2-9).

Quan hệ giữa mặt trời và quả đất trong sự vận động không ngừng ấy, nếu thiếu đi lực tương tác hấp dẫn kiểu đối đãi âm dương này thì hẳn là hệ thống vũ trụ mà ta đang tồn tại đã chẳng còn có để ta sống trên đó mà bàn về âm dương hôm nay.

Hình 2-9

3. Tiên thiên bát quái đồ còn được coi như một biểu chuẩn để xem xét quan hệ tương tác âm dương của vạn sự, vạn vật trong vũ trụ. Khi các cặp cung quái đối nhau qua tâm của Tiên thiên bát quái đồ là đối đãi âm dương trái dấu nhau, là tương tác hấp dẫn, là kết cấu bền vững. Các cặp cung quái tương tác theo các chiều hướng khác, thì sẽ tùy theo góc độ kết hợp mà tạo ra các giá trị tương tác khác nhau.

Người xưa đã theo các góc độ kết hợp trong Tiên thiên bát quái đồ mà lập ra bảng bát biến cung phi, gọi là "cửu cung phi". Trong bảng này, các cặp cung quái tương tác trái dấu âm dương được coi là kết hợp tốt nhất, có tên *Diên niên*; các cặp cung quái tương tác có vị trí âm dương kề nhau cùng trong một góc 1 phần 4, là cặp tốn khảm, cấn khôn, càn đoài, ly chấn, được coi là loại kết hợp tốt với tên *Sinh khí*, các cặp cung quái tương tác có vị trí âm dương gần đối nhau qua tâm, nghĩa là đã đối nhau qua hai trục chia đôi và trục chia tư, là các cặp tốn ly, khảm chấn, càn cấn, đoài khôn, cũng được coi là loại kết hợp tốt với tên *Thiên y*. Các cặp cung quái tương tác có vị trí âm dương vuông góc nhau qua trục chia đôi, vuông góc nhau qua trục chia tư, hoặc song song ngang với trục chia đôi, song song ngang với trục chia tư đều là những kết hợp có hại, nó giống như những sắp xếp hai khối từ những góc kết hợp như trên làm cho lực từ đẩy nhau hoặc triệt tiêu nhau, do đó được đặt bằng các tên *Ngũ quỷ*, *Hoạ hại*, *Lục sát*, *tuyệt mệnh* (Hình 2- 10).

Tương tác cửu cung có giá trị để so sánh, đánh giá hệ quả tương tác lực từ giữa con người với con người, con người với thời gian và con người với không gian sống. Người xưa cho rằng mỗi con người có bản mệnh cửu cung riêng, điều này cho tới gần đây khoa học Phương Tây mới phát hiện ra. Theo 1 tạp chí thế giới mới số 32-92 viết theo Libération 3-16-1992: „, tại viện kỹ nghệ CALTECH danh tiếng ở California (Mỹ), qua quan sát trên kính hiển vi điện tử, giáo sư Kirshvink cùng hai đồng nghiệp đã thật ngạc nhiên khi phát hiện ra những tinh thể manhêtit trong mô não„, Thật là hiển nhiên, có manhêtit tất phải có tương tác lực từ.

4. Sự khác nhau giữa bát quái hoành đồ và Tiên thiên bát quái là ở chỗ:

Bát quái hoành đồ vừa là hệ thống sắp xếp các ký hiệu âm dương trong từng cung quái, vừa là hệ thống sắp xếp các cung quái, nó tượng trưng cho các tính chất *âm dương trong vũ trụ, trong vạn sự, vạn vật theo tự nhiên của nó* - Tiên thiên bát quái đồ là hình vẽ về *hai hệ quy chiếu và quy luật tương tác bên vũng của vũ trụ, của vạn sự, vạn vật.*